

Informe emès a petició de la Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública en relació amb la reclamació presentada per un ciutadà per denegació de l'accés a informació relativa a la seva mare morta

La Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública (GAIP) demana a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades (APDCAT) que emeti un informe sobre la reclamació presentada per un ciutadà contra l'administració tributària per denegació de l'accés a informació relativa a la seva mare morta.

Analitzada la sol·licitud, que s'acompanya d'una còpia de l'expedient administratiu tramitat davant la GAIP, i d'acord amb l'informe de l'Assessoria Jurídica emeto l'informe següent:

Antecedents

1. En data 26 de desembre de 2021, un ciutadà adreça un escrit a l'administració tributària en què sol·licita *"la documentación e información pública que conste (...) de mi difunta madre (...)"*.

En concret, sol·licita *"copia íntegra/completa y se haga entrega de forma "electrónica/digital/telemática" de TODOS el/los expediente/es [PORMENORIZADOS]:*

1. Copia completa/integra de TODAS las declaraciones y tramitaciones sobre el Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas [IRPF], (...). Incluyendo "modificaciones", "rectificaciones", "paralelas", etc. Si las hubiese y con la motivación que corresponde en caso de haberla (y de darse, si fue voluntaria y/o a instancia de la administración).

(...)

2. Copia completa/integra de que se identifique expresamente; (Nombre y apellidos; de forma amplia, concisa, expresa, extensa, etc..) a las personas que le asistieron y/o las presentaron. Y se identifique expresamente; si fueron "personas físicas", colaboradores y/o "personas jurídicas" y/o "funcionarios públicos". (De ser "persona jurídica" y/o "servidor/es público/os", -Nombre y apellidos- junto con sus números de identificación [AMBOS, en base al "Artículo 15.2, LTAIPBG" y "Art. 53.1-b, LPACAP", respectivamente y la jurisprudencia del TS y el TC].

3. Copia completa/integra, de que si fueron presentadas y/o tramitadas de forma presencial. O bien fueron presentadas, de forma telemática/digital/electrónica. (se identifique expresamente; su/sus nombre/es y apellidos, de forma amplia, concisa, expresa, extensa, etc..). Además de los documentos públicos de registro de entrada/salida, junto con sus comprobantes y/o acuses de recibo, (tanto si se realizaron de forma física, como electrónica/digital/telemática).

4. *Copia completa/integra, de si esta “administración”; cedió, usó, trasladó, tramitó sobre estas declaraciones de IRPF, con identificación expresa de quien y con qué objeto se trataron y:*

Los fines del tratamiento, así como las categorías de datos personales que se traten.

Los destinatarios o categorías de destinatarios a los que se han comunicado dichos datos personales, incluyendo, en su caso, destinatarios en terceros u organizaciones internacionales.

Si existen decisiones automatizadas, incluyendo la elaboración de perfiles, información significativa sobre la lógica aplicada, así como la importancia y consecuencias previstas de dicho tratamiento.

Si los datos personales no se han obtenido directamente, la información pública disponible sobre su origen.

5. *Copia completa/integra, de la información y documentación pública; de si tenía:*

DEUDAS en la administración tributaria.

Si ostentaba algún derecho y/o ayudas públicas (bien directa, bien indirecta y/o a familiares). Junto con sus justificantes y documentos públicos. Más los documentos y comprobantes, y la cantidad individualizada por meses y/o días. En su totalidad.

Si ostentaba algún beneficio por grado de discapacidad reconocida. En qué grado y % y junto a sus justificantes y documentos públicos. Más los documentos y comprobantes, y la cantidad individualizada por meses y/o días. En su totalidad.

(...).”

2. En data 25 de gener de 2022, l'administració tributària dicta resolució d'estimació parcial de l'accés a la informació pública sol·licitada en els termes següents:

“1. Desestimar la solicitud de acceso a la información tributaria en poder de (...), relativa a Dña. (...).

2. Informar al solicitante que en la (...) no consta ningún expediente o trámite relacionado con la Sra. (...), así como que en fecha 17/01/2022, se ha dado traslado de la solicitud de acceso a los datos tributarios relativos al IRPF de la Sra. (...) a la administración tributaria estatal por no ser competente la (...) en relación al IRPF.

3. Comunicar al solicitante, con relación a la solicitud de acceso a la información sobre las ayudas públicas y/o los beneficios por grado de discapacidad reconocida de la Sra. (...), se ha dado traslado de dicha solicitud al Departamento competente en materia de hacienda pública para que recabe la información en el ámbito de la Administración de la Generalitat de Cataluña. Este departamento comunicará la respuesta directamente al solicitante.”

3. En data 20 de febrer de 2022, el ciutadà presenta reclamació davant la GAIP contra l'administració tributària per denegació de l'accés a la informació pública sol·licitada.

4. En data 25 de febrer de 2022, la GAIP comunica al ciutadà que ha procedit a escindir d'ofici la seva reclamació en dos expedients diferenciats ((...)), en atenció a les diferents informacions sol·licitades.

La reclamació, objecte d'aquest informe, es refereix a la sol·licitud d'informació sobre les ajudes públiques i als beneficis vinculats al reconeixement del grau de discapacitat que hagués pogut percebre o correspondre a la mare del sol·licitant, la qual va ser derivada al Departament competent en matèria d'hisenda pública de la Generalitat de Catalunya.

5. En data 25 de febrer de 2022, la GAIP tramet la reclamació al Departament abans indicat, informant-lo de la tramitació del procediment de mediació a sol·licitud expressa de la part reclamant, i requerint-li l'emissió d'informe en què fonamenti les seves posicions, així com l'expedient complet relatiu a la sol·licitud d'accés a la informació pública, la identificació de les terceres persones que resultin afectades per l'accés reclamat, així com la persona o persones que les representaran a la sessió de mediació.

6. En data 21 de març de 2022, el Departament respon el requeriment de la GAIP remetent-li l'expedient complet de la sol·licitud d'accés a la informació pública.

A l'expedient consta còpia de la comunicació de 7 de febrer de 2022 emesa pel cap del Gabinet Tècnic adreçada a la persona sol·licitant, en què s'informa del següent:

“Una vez trasladado a los diferentes departamentos de la Generalitat de Catalunya, el Departamento (...) indica que la Sra. (...) no tenía reconocido el grado de discapacidad, pero sí tenía reconocida la situación de dependencia desde el año 2012 hasta su defunción en fecha 11/12/2014, con derecho a la prestación económica para cuidador no profesional y servicio de centro de día (expediente (...)). Para poder acceder a este expediente, custodiado por el Departamento (...), sería necesaria la aportación de un certificado de últimas voluntades o testamento para comprobar que no existe limitación en el acceso de datos de carácter personal.”

Així mateix, s'informa la GAIP que el Departament no té coneixement de l'existència de cap tercer afectat per l'accés que es reclama.

7. En data 22 de març de 2022, la GAIP sol·licita a aquesta Autoritat que emeti l'informe previst per l'article 42.8 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, en relació amb la reclamació presentada.

Fonaments Jurídics

I

De conformitat amb l'article 1 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, l'APDCAT és l'organisme independent que té per objecte garantir, en

l'àmbit de les competències de la Generalitat, els drets a la protecció de dades personals i d'accés a la informació que hi està vinculada.

L'article 42.8 de l'LTC, que regula la reclamació contra les resolucions en matèria d'accés a la informació pública, estableix que si la denegació s'ha fonamentat en la protecció de dades personals, la Comissió n'ha de demanar informe a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, el qual ha de ser emès en el termini de quinze dies.

Per això, aquest informe s'emet exclusivament pel que fa a la valoració de la incidència que l'accés sol·licitat pot tenir respecte de la informació personal de les persones afectades, entesa com qualsevol informació sobre una persona física identificada o identificable, directament o indirectament, en particular mitjançant un identificador, com per exemple un nom, un número d'identificació, dades de localització, un identificador en línia o un o diversos elements propis de la identitat física, fisiològica, genètica, psíquica, econòmica, cultural o social d'aquesta persona (article 4.1 del Reglament 2016/679, de 27 d'abril de 2016, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades i pel qual es deroga la Directiva 95/46/CE (Reglament general de protecció de dades, en endavant RGPD).

Per tant, queda fora de l'objecte d'aquest informe qualsevol altre límit o aspecte que no afecti les dades personals que constin en la informació sol·licitada.

El termini transcorregut per a l'emissió d'aquest informe pot comportar una ampliació del termini per resoldre la reclamació, si així ho acorda la GAIP i es notifica a totes les parts abans que conclougui el termini per resoldre.

En conseqüència, el present informe s'emet en base a les esmentades previsions de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

D'acord amb l'article 17.2 de la Llei 32/2010, aquest informe es publicarà al web de l'Autoritat un cop notificat a les persones interessades, amb l'anonimització prèvia de les dades personals.

II

L'article 4.2) del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de les dades personals (RGPD) considera "*«tratamiento»: cualquier operación o conjunto de operaciones realizadas sobre datos personales o conjuntos de datos personales, ya sea por procedimientos automatizados o no, como la recogida, registro, organización, estructuración, conservación, adaptación o modificación, extracción, consulta, utilización, comunicación por transmisión, difusión o cualquier otra forma de habilitación de acceso, cotejo o interconexión, limitación, supresión o destrucción.*"

L'RGPD disposa que tot tractament de dades personals ha de ser lícit (article 5.1.a)) i, en aquest sentit, estableix un sistema de legitimació del tractament de dades que es fonamenta en la necessitat de que concorri alguna de les bases jurídiques establertes al seu article 6.1. En concret, l'apartat c) disposa que el tractament serà lícit si "*es necesario para el cumplimiento de una obligación legal aplicable al responsable del tratamiento*".

Tal com es desprèn de l'article 6.3 de l'RGPD i recull expressament l'article 8 de Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD), el tractament de dades només podrà considerar-se fonamentat en aquesta base jurídica de l'article 6.1.c) de l'RGPD quan així ho estableixi una norma amb rang de llei.

Per la seva part, l'article 86 de l'RGPD disposa que *“los datos personales de documentos oficiales en posesión de alguna autoridad pública o u organismo público o una entidad privada para la realización de una misión en interés público podrán ser comunicados por dicha autoridad, organismo o entidad de conformidad con el Derecho de la Unión o de los Estados miembros que se les aplique a fin de conciliar el acceso del público a documentos oficiales con el derecho a la protección de los datos personales en virtud del presente Reglamento.”*

La Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern (LTC), té per objecte regular i garantir la transparència de l'activitat pública.

L'article 18 de l'LTC reconeix el dret de les persones a *“accedir a la informació pública, a què fa referència l'article 2.b, a títol individual o en nom i representació de qualsevol persona jurídica legalment constituïda”* (apartat 1).

L'article 2.b) de l'LTC defineix “informació pública” com *“la informació elaborada per l'Administració i la que aquesta té en el seu poder com a conseqüència de la seva activitat o de l'exercici de les seves funcions, inclosa la que li subministren els altres subjectes obligats d'acord amb el que estableix aquesta llei”*.

Per la seva part, l'article 53.1 del Decret 8/2021, de 9 de febrer, sobre la transparència i el dret d'accés a la informació pública (RLTC), concreta que és informació pública objecte del dret d'accés *“tota la informació, qualssevol dades o documents que les administracions públiques han elaborat, posseeixen, o poden legítimament exigir a terceres persones com a conseqüència de la seva activitat o de l'exercici de les seves funcions.”*

El dret a la informació pública però no és absolut i pot ser denegat o restringit per les causes expressament establertes a les lleis. En concret, i pel que fa al dret a la protecció de dades personals, cal tenir en compte allò establert als articles 23 i 24 de l'LTC, així com els principis de la normativa de protecció de dades personals.

III

La present reclamació s'interposa contra la denegació de l'accés i obtenció de còpia de la informació relativa als ajuts públics i també als beneficis amb motiu de discapacitat reconeguda que hagués pogut percebre o correspondre a la mare morta de la persona reclamant, amb indicació de la quantitat percebuda per aquests conceptes per mesos i/o dies.

Tal com s'ha posat de manifest en els antecedents d'aquest informe, el Departament hauria comunicat a la persona reclamant que la seva mare no tenia reconegut el grau de discapacitat, per la qual cosa no percebia cap ajut públic per aquest concepte. Per tant, cal entendre satisfeta la seva petició en aquest extrem.

En aquesta mateixa comunicació, el Departament informa la persona reclamant que la seva mare tenia reconeguda la situació de dependència des de l'any 2012 fins a la seva defunció en data 11 de desembre de 2014, amb dret a la prestació econòmica per cuidador no professional i el servei de centre de dia. No consta però a l'expedient que se li hagi facilitat informació sobre les quanties percebudes per aquest concepte.

El Departament també l'informa, en la dita comunicació, que l'expedient de reconeixement de la situació de dependència referit a la seva mare està en poder del Departament (...) i que, per poder accedir-hi, caldria l'aportació d'un certificat de darreres voluntats o el testament, per tal de comprovar que no existeix limitació en l'accés a les dades personals.

Tot i aquesta informació que el Departament facilita a la persona reclamant sobre la possibilitat d'accedir a l'expedient de reconeixement de la situació de dependència de la seva mare, atesos els termes de la sol·licitud d'informació, l'objecte d'aquest informe és exclusivament analitzar l'accés del reclamant a la informació sobre els imports dels ajuts públics que hagués pogut percebre la seva mare arran el reconeixement de la seva situació de dependència.

IV

En el present cas s'assenyala que la mare difunta del reclamant tenia reconeguda la situació de dependència en un grau que li donava dret a la prestació econòmica per cuidador no professional i al servei de centre de dia.

En el marc de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, la prestació econòmica per a cures en l'entorn familiar i suport a cuidadors (article 14.4) és una prestació econòmica, de caràcter excepcional, que s'estableix en el Pla Individual d'Atenció (PIA) de la persona en situació de dependència amb el consens del professional de referència dels serveis socials bàsics que li corresponen.

Aquesta prestació, segons estableix la Llei 39/2006, es determina en funció del grau reconegut a la persona en situació de dependència i de la seva capacitat econòmica (article 18). Per tant, als efectes que interessin, cal tenir present que n'és beneficiària la persona en situació de dependència (no el cuidador), és a dir, en el present cas, la mare difunta del reclamant.

Tenint en compte les circumstàncies del cas concret, cal dir que les dades de les persones mortes no són objecte de protecció per la normativa de protecció de dades.

Així es desprèn del Considerant 27 de l'RGPD, el qual preveu que *"el presente Reglamento no se aplica a la protección de datos personales de personas fallecidas"*. Ara bé, aquest mateix considerant afegeix que *"los estados miembros son competentes para establecer normas relativas al tratamiento de los datos personales de éstas"*.

En el mateix sentit es pronuncia l'article 2.2.b) de l'LOPDGDD quan disposa que aquesta Llei no és aplicable *"a los tratamientos de datos de las personas difuntas, sin perjuicio de lo que establece el artículo 3"*.

L'esmentat article 3 de l'LOPDGDD disposa el següent:

*“1. Las **personas vinculadas al fallecido por razones familiares** o de hecho así como sus herederos podrán dirigirse al responsable o encargado del tratamiento al objeto de **solicitar el acceso a los datos personales de aquella** y, en su caso, su rectificación o supresión.*

***Como excepción**, las personas a las que se refiere el párrafo anterior **no podrán acceder a los datos del causante**, ni solicitar su rectificación o supresión, **cuando la persona fallecida lo hubiese prohibido expresamente o así lo establezca una ley**. Dicha prohibición no afectará al derecho de los herederos a acceder a los datos de carácter patrimonial del causante.*

2. Las personas o instituciones a las que el fallecido hubiese designado expresamente para ello podrán también solicitar, con arreglo a las instrucciones recibidas, el acceso a los datos personales de este y, en su caso su rectificación o supresión.

Mediante real decreto se establecerán los requisitos y condiciones para acreditar la validez y vigencia de estos mandatos e instrucciones y, en su caso, el registro de los mismos.

3. (...).”

En el present cas la persona reclamant és el fill de la persona morta a qui es refereix la informació pública sol·licitada. Per tant, i a partir de les previsions de la normativa de protecció de dades personals, acreditant la seva identitat i la vinculació amb la titular de les dades per raons familiars (o de fet), o la seva condició d'hereu de la difunta, podria accedir a les dades de la seva mare que constin a l'expedient respecte l'import que hagués pogut percebre amb motiu del reconeixement de la prestació econòmica per a cures en l'entorn familiar i suport a les persones cuidadores no professionals, llevat que constés l'oposició expressa de la mare al respecte (article 3.1 LOPDGDD). La comprovació d'aquestes circumstàncies correspondria, en tot cas, al responsable del tractament (article 4.7 RGPD), això és el Departament (...).

Fer notar, així mateix que, des de la perspectiva de la transparència, el límit previst als articles 23 i 24 de l'LTC no resultaria d'aplicació. Si bé aquests articles de l'LTC no distingeixen sobre la seva aplicabilitat a les persones vives o difuntes, està clar que ambdós preceptes despleguen la regulació del límit al dret d'accés a la informació pública derivat del dret a la protecció de dades personals. Per tant, d'acord amb el que s'ha exposat, cal entendre que no entren en joc quan es tracta d'accedir a dades de persones difuntes.

Això sens perjudici de la possibilitat que l'accés a la informació de les persones difuntes es pugui veure limitat en el cas que la informació afecti la intimitat de la persona difunta, tal com es desprèn de l'article 18 CE, de l'article 21.1.f) de l'LTC, de la Llei orgànica 1/1982, de 5 de maig, de protecció civil del dret a l'honor, la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge i, en especial, de l'article 36 de la Llei 10/2001 de 13 de juliol, d'arxius i documents, segons el qual la limitació de l'accés per a la protecció del dret a la intimitat persisteix fins 25 anys més enllà de la mort, o 50 anys des de la data del document si es desconeix la data de la mort, però es pot presumir -o es té la certesa- que la persona és morta.

Tenint en compte els termes de la sol·licitud d'accés, en què es demana la informació i documentació pública sobre els imports dels ajuts públics percebuts per la mare morta del reclamant, en aquesta informació no hi hauria d'haver informació d'altres persones diferents a la mare, per la qual cosa no és necessari fer una anàlisi específica de l'afectació al dret a la protecció de dades personals.

Conclusió

La persona reclamant pot obtenir informació i còpia sobre les quantitats percebudes per la seva mare morta amb motiu del reconeixement de la prestació econòmica per a cures en l'entorn familiar i suport a les persones cuidadores no professionals, llevat que consti l'oposició expressa de la difunta a l'accés del seu fill a la seva informació personal.

Barcelona, 7 d'abril de 2022